

schijnlijk een goede arbeid uit Riemenschneider's werkplaats. *)

Zoo langzamerhand hebben we zeer vele van zijn alleenstaande beelden in hout gezien; wij moeten voor zijn groote altaren naar Rothenburg en Creglingen. Zij zijn daar nog in de kerken te vinden, waarvoor Riemenschneider zelf ze had ontworpen. Wij reizen dus naar Rothenburg, de middel-eeuwsch-gebleven stad met torens en tinnen en vestingwal, vanwaar men aan den Westerkant stijl neerziet in het Tauberdal, waardoor de Tauber zilver-slingert in de diepte. Er zijn geen toeristen nu, geen Engelschen, geen Pruisen; met het welken der blade- ren is de rust in Rothenburg weer-gekeerd, — en ongehinderd kunnen we rondgaan door de slingerende stegen en klimmen op de torens en de stadsmuur, tot de middeleeuwsche sfeer geheel ons heeft bevangen en met haar de kalm-

FIG. XVIII. GROEP UIT HET ALTAAR IN DE KERK TE DETWANG.

*) In het Petersburgsche Museum van de „Société impériale pour l'encouragement des beaux arts” is een dergelijk half-beeld, een zeer jonge en kinderlijke Maagd met flink opgericht hoofd, het kind minder goed geproportioneerd; toch uit denzelfden tijd en Duitsch, waarschijnlijk zelfs Frankisch. „Les Trésors d'art en Russie” van 25 Juni 1904 geeft er een afbeelding van.

te, die nauwelijks meer is van onzen tijd.

Laat ons dan — en ook niet eer — tot de Jakobskerk opgaan in de Klingengasse, voor Riemenschneider's altaar van het Heilige Bloed. † Reeds buiten klinken orgel-tonen tot ons door en binnengelaten in de eenzame kerk, hooren wij den vol-len klank eener schoone vrouwen-stem; een Duitsche zangeres van naam zal — naar het toeval wil — des avonds zingen op het kerkconcert; zij doorloopt haar liederen nu even met den organist. Wij zien haar niet en luisteren zwijgend; zij staat hoog-boven bij het orgel, dat de smarteklanken van haar alt bescheiden begeleidt. Findelijk is het stil en wenkt de sa-cristein ons nader. Onze zachte stappen klinken door den nagalm harer klaterende klanken en wij staan dan voor Riemenschneider's heerlijke Avondmaalsgroepstil (fig. XVII).

Wij moeten ons verbeelden die groep van boven af te zien. Vandaar dat de figuren achter de tafel zeer verhoogd zijn geplaatst en het tafelblad zelf verticaal schijnt te staan. De hoofdfiguur staande in het midden is Judas, die in zijn linkerhand onbeschaamd de geldbuidel omhoog heft. De Heiland